

2011-08-30

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Delbetänkandet Dataskydd vid europeiskt polisiärt och straffrättsligt samarbete (SOU 2011:20)

Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten har granskat förslagen i delbetänkandet främst utifrån sin uppgift att ur ett rättssäkerhets- och integritetsskyddsperspektiv utöva tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet som på grund av sekretess är undandragen allmän insyn.

I nämndens uppgifter ingår för närvarande att utöva tillsyn över Säkerhetspolisens behandling av uppgifter enligt polisdatalagen (1998:622). Från och med den 1 mars 2012, då den nya polisdatalagen (2010:361) samt lagen (2010:362) om polisens allmänna spaningsregister träder i kraft, kommer nämndens tillsyn även att omfatta öppna polisens personuppgiftsbehandling enligt dessa lagar.

Angående dataskyddsrambeslutets tillämpningsområde (betänkandet, kapitel 8)

Enligt artikel 1 punkten 4 i dataskyddsrambeslutet påverkar inte beslutet viktiga nationella säkerhetsintressen och särskild underrättelseverksamhet inom området nationell säkerhet.

Utredningen har bl.a. med utgångspunkt i de ändamål som finns angivna för Säkerhetspolisens personuppgiftsbehandling i 5 kap. 1 § nya polisdatalagen konstaterat att det är svårt att exakt ange vilka delar av Säkerhetspolisens brottsbekämpande verksamhet som angår nationell säkerhet och vilka delar som får anses falla utanför detta begrepp. Utredningen har samtidigt gjort bedömningen att den absoluta merparten av Säkerhetspolisens verksamhet omfattar frågor som rör nationell säkerhet. Utredningen har på grundval av detta dragit slutsatsen att Säkerhetspolisens verksamhet i sin helhet ska anses omfattas av begreppet nationell säkerhet och därmed vara undantagen dataskyddsrambeslutets tillämpning (se s. 221-229).

Nämnden delar utredningens bedömning att merparten av Säkerhetspolisens verksamhet rör nationell säkerhet. Det kan emellertid konstateras att vissa delar av verksamheten varken kan anses utgöra viktiga nationella säkerhetsintressen eller särskild underrättelseverksamhet inom området nationell säkerhet. En möjlighet skulle därför kunna vara att, trots undantaget för verksamhet som rör nationell säkerhet, göra rambeslutet tillämpligt även på Säkerhetspolisens verksamhet. Det saknas emellertid en analys av om bestämmelserna i rambeslutet i något avseende inte bör tillämpas på den verksamhet som bedrivs av Säkerhetspolisen.

Angående utlämnande med stöd av handlingsoffentligheten (betänkandet avsnitt 12.3.3)

Rambeslutet innehåller enbart regler om sådan vidarebehandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgänglig för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier. I betänkandet görs bedömningen att rambeslutets bestämmelser inte strider mot allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar, eftersom denna rätt inte innebär en rätt att kräva att uppgifterna lämnas ut på ett visst sätt, t.ex. automatiserat (s. 287). Enligt nämndens bedömning är denna slutsats inte korrekt när det gäller uppgifter som ingår i en strukturerad samling av personuppgifter t.ex. i ett pappersregister. Vidarebehandling av personuppgifter i ett sådant pappersregister omfattas av rambeslutets bestämmelser och den av utredningen föreslagna lagen. Det rör sig i och för sig inte om en lagkonflikt i formell mening, eftersom tryckfrihetsförordningens bestämmelser tar över vanlig lag (principen om *lex superior*) och ett utlämnande enligt tryckfrihetsförordningen inte kan anses oförenligt med de ursprungliga ändamålen. Det bör enligt nämndens uppfattning ändå övervägas att i den föreslagna lagen om användarbegränsningar vid behandling av personuppgifter vid polissamarbete och straffrättsligt samarbete inom Europeiska unionen införa en upplysning i förtydligande syfte om att bestämmelserna i lagen inte inskränker allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar.

Övrigt

Nämnden har i övrigt inte något att erinra mot förslagen i delbetänkandet.

Detta yttrande har beslutats av nämnden. I beslutet har ledamöterna Sigurd Heuman, ordförande, Susanne Nylund, vice ordförande, Birgitta Carlsson, Linnéa Darell, Susanne Eberstein, Gun Hellsvik, Berit Jóhannesson, Alf Karlsson, Eric Myrin och Björn Wahlquist deltagit. Föredragande har varit tf. kanslichefen Kerstin Bröms Lumpus.

Sigurd Heuman

Kerstin Bröms Lumpus